

สรุปการวิจัย และข้อเสนอแนะ

9.1 สรุปการวิจัย

จากการศึกษาดัชนีปริจเจกในบทความฉบับตนเองของผู้พูดภาษาไทยกรุงเทพฯนี้ ได้ข้อสรุปดังต่อไปนี้

9.1.1 ภาษาไทยกรุงเทพฯมีรูปภาพซึ่งทำหน้าที่เป็นดัชนีปริจเจก แสดงหน้าที่ในระนาบต่างๆของปริจเจกดังที่ Schiffrin (1987) เสนอไว้ ครบทั้ง 5 ระนาบ ในแต่ละระนาบจะมีดัชนีปริจเจกจำนวนต่างกันไป และดัชนีปริจเจกที่ทำหน้าที่ในระนาบหนึ่งๆ ก็จะแสดงให้เห็นการจำแนกหน้าที่อรรถในระนาบนั้นด้วย เช่น ในระนาบโครงสร้างผัด มีดัชนีปริจเจกทำหน้าที่หลัก 3 ดัชนี ได้แก่ เอาละ $\text{เอ้า}_{(e)}$ และ อ้อ $\text{อ้อ}_{(e)}$ แสดงให้เห็นหน้าที่ย่อยในระนาบนี้ 3 หน้าที่ คือ การเริ่มผัด การดำเนินผัด และการส่งผัด ตามลำดับ

การแสดงหน้าที่หลักของดัชนีปริจเจกในระนาบทั้งห้าของปริจเจกนี้ อาจสรุปได้ดังแสดงในตารางที่ 19 ในหน้า 200

9.1.2 ดัชนีปริจเจกหนึ่งๆอาจมีรูปดัชนีมากกว่าหนึ่งรูป รูปดัชนีแต่ละรูปยังอาจมีรูปแปรต่างกันไปหลายรูปแปร

ในทางกลับกัน รูปแปรหนึ่งๆก็อาจเป็นรูปแปรของดัชนีปริจเจกมากกว่าหนึ่งดัชนีก็ได้ เช่น a^{n-1} อาจเป็นรูปแปรของดัชนีปริจเจก หฺลอะ $\text{ลอะ}_{(e)}$ น๊ะ $\text{น๊ะ}_{(e)}$ หรือ ลอะ ก็ได้ ทั้งนี้ตำแหน่งที่สักรูปนั้นปรากฏ ด้วยค่าที่ปรากฏรวม และหน้าที่ที่สักรูปนั้นแสดงในปริบทนั้นๆ จะช่วยในการตัดสินใจได้ว่าสักรูปที่ปรากฏในปริบทนั้นเป็นรูปแปรของดัชนีปริจเจกใด

9.1.3 นอกจากดัชนีปริจเฉทจะมีหน้าที่หลักซึ่งนำมาเป็นเกณฑ์ในการจัดกลุ่มแล้ว ก็ยังอาจจะมีหน้าที่รองในระนาบอื่นๆของปริจเฉทได้อีกด้วย หน้าที่รองที่ดัชนีปริจเฉทแสดงมักจะมีความสอดคล้องกับหน้าที่หลัก เช่น ดัชนีปริจเฉทแสดงการระบุเนื้อหา(comment) ก็มักจะมีหน้าที่รองแสดงสถานะของเนื้อหาแบบใดแบบหนึ่งด้วย ดัชนีปริจเฉทแสดงการเริ่มผลิตก็มักจะมีหน้าที่รองแสดงการเรียกความสนใจจากผู้ฟังด้วย ดัชนีปริจเฉทซึ่งแสดงบทผู้เสนอความ ก็มักจะมีหน้าที่รองแสดงการดำเนินผลิตด้วย เป็นต้น

9.1.4 ระบบดัชนีปริจเฉทในภาษาไทยกรุงเทพฯ เป็นระบบที่ประกอบด้วยรูปภาษาหลายประเภท แต่การที่รูปภาษาเหล่านั้นต่างกันแสดงหน้าที่อย่างใดอย่างหนึ่งต่อการดำเนินปริจเฉท ทำให้สามารถจัดรูปภาษาเหล่านั้นเข้าได้ด้วยกันเป็นดัชนีปริจเฉทได้

การวิจัยนี้ จึงแสดงให้เห็นหน้าที่และภาพรวมของระบบของดัชนีปริจเฉทในภาษาไทยกรุงเทพฯ อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยได้หมายความว่า ในภาษาไทยกรุงเทพฯจะมีดัชนีปริจเฉทเพียง 61 ดัชนีดังได้แสดงมานี้ เนื่องจากการศึกษารวบรวมดัชนีปริจเฉทนี้ ใช้ข้อมูลการสนทนาที่มีความยาว 60 นาที 20 วินาทีเท่านั้น การศึกษาจากข้อมูลที่มีความยาวมากขึ้นหรือจากปริจเฉทประเภทอื่นๆ อาจแสดงให้เห็นดัชนีปริจเฉทเพิ่มเติมได้

นอกจากนี้ หน้าที่ของดัชนีปริจเฉทที่ได้ เสนอมานี้เป็นผลจากการศึกษาข้อมูลเป็นหลัก ดังนั้น จึงอาจพบว่ามีการใช้ดัชนีปริจเฉทดัชนีใดดัชนีหนึ่งในบริบทอื่นๆและแสดงหน้าที่ที่แตกต่างไปจากที่เสนอไว้ในงานวิจัยนี้ได้

ตารางที่ 20 ในหน้า 202 นี้ เสนอภาพรวมของการแสดงหน้าที่หลักและหน้าที่รองของดัชนีปริจเฉททั้งหมดทั้ง 61 ดัชนี เพื่อสรุปและแสดงให้เห็นระบบของการใช้ดัชนีปริจเฉทในบทสนทนาแบบกันเองของผู้พูดภาษาไทยกรุงเทพฯ

9.2 อภิปรายผลการวิจัย

"The internal organization of language is not arbitrary but embodies a positive reflection of the functions that language has evolved to serve in the life of social man."

(Halliday, 1976:25)

แม้ว่าจากการศึกษาดัชนีปริจเจกต์ที่ปรากฏในการสนทนาแบบกันเองของผู้พูดภาษาไทยกรุงเทพฯ จะพบดัชนีปริจเจกต์ถึง 61 ดัชนี และบางดัชนียังมีหน้าที่หลักที่เหมือนกัน แต่ก็ได้หมายความว่าดัชนีปริจเจกต์ที่ทำหน้าที่หลักเหมือนกันนั้นจะสามารถใช้แทนกันได้โดยอิสระ โดยไม่ก่อให้เกิดความแตกต่างในการสื่อความหมายในการสนทนา เพราะดัชนีปริจเจกต์ที่มีหน้าที่หลักเหมือนกันอาจทำหน้าที่รองแตกต่างกัน หรือนำมาใช้ได้ในโอกาสที่ต่างกัน เช่น ในการเรียกความสนใจของผู้ฟัง มีดัชนีปริจเจกต์ที่ทำหน้าที่ดังกล่าวถึง 2 ดัชนี ได้แก่ นี้_(๑) และ เฮ้อ แต่ผู้พูดจะเลือกใช้นี้_(๑) เฉพาะในระหว่างการสนทนา เพื่อเรียกความสนใจจากผู้ฟังที่อาจจะยังไม่พร้อมจะฟังคน ในขณะที่จะใช้ เฮ้อ เพื่อเรียกความสนใจ ก่อนเริ่มการสนทนาหรือเมื่อจะพูดถึงสิ่งที่ไม่สอดคล้องกับความกึ่งหรือถ้อยคำก่อนหน้านั้น และจะใช้กับผู้ฟังที่ตนมีความสนิทสนมด้วยเท่านั้น หน้าที่รองของทั้ง 2 ดัชนีจึงแตกต่างกันไปด้วย

อีกตัวอย่างหนึ่งก็แสดงให้เห็นถึงความแตกต่างระหว่างดัชนีปริจเจกต์ที่มีหน้าที่หลักเหมือนกัน ได้แก่ เพราะ และ เนื่องจาก ซึ่งต่างก็แสดงการเชื่อมโยงความที่มีเนื้อหาเป็นสาเหตุของถ้อยคำที่กล่าวมาก่อนหรือจะกล่าวตามมา และทำหน้าที่รองแสดงวิงวนกรรมอธิบายความ แต่ในการสนทนาแบบกันเองทั่วไป เมื่อผู้พูดต้องการรูปภาพมาทำหน้าที่ดังกล่าว ก็มักจะเลือกใช้ เพราะ มากกว่า ส่วน เนื่องจาก นั้นมักจะใช้ในสถานการณ์การสื่อสารที่มีความเป็นทางการมากกว่า เป็นการแสดงให้เห็นว่า แม้รูปภาพจะมีหน้าที่เหมือนกันทุกประการ แต่ก็ยังมีปัจจัยอื่นๆ ที่ช่วยในการตัดสินใจของผู้ใช้ภาษาว่าจะเลือกใช้รูปใด การเลือกใช้ดัชนีปริจเจกต์เพื่อสนองความต้องการในการทำหน้าที่ในสถานการณ์ต่างๆ นั้น จึงช่วยยืนยันได้ว่า การใช้ภาษาในการสื่อสารนั้นมีไว้เรื่องของความบังเอิญหรือ

การเลือกใช้ตามใจของผู้ใช้ภาษา แต่ภาษาเป็นระบบของทางเลือกในการสื่อสารที่มีหน้าที่ในการใช้เป็นปัจจัยในการกำหนดการตัดสินใจของผู้ใช้ภาษาว่าจะเลือกใช้รูปภาษาใด เมื่อต้องการสื่อความหมายในสถานการณ์หนึ่งๆ

การใช้ดัชนีปริจเฉทในการสนทนาหรือในสถานการณ์การสื่อสารอื่นๆ จึงสะท้อนให้เห็นระบบของการเลือกใช้รูปภาษา เพื่อแสดงหน้าที่ในการเชื่อมโยงความ การเรียบเรียงสาร การใช้ผลัดในการสนทนา การแสดงบทบาทและความสัมพันธ์ของผู้ร่วมสนทนา ตลอดจนการแสดงความคาดคะเนถึงสิ่งที่อยู่ในความนึกคิดของผู้ร่วมสนทนา อันทำให้ปริจเฉทการสนทนานี้มีความเป็นเอกภาพและดำเนินไปด้วยความราบรื่นนั่นเอง

นอกจากนี้ การศึกษาดัชนีปริจเฉทในบทสนทนาแบบกันเองนี้ ยังสะท้อนให้เห็นการทำหน้าที่ของรูปภาษาในระดับปริจเฉทอื่นเป็นการใช้ภาษาในสถานการณ์จริง ซึ่งการศึกษาในระดับวากยสัมพันธ์หรืออรรถศาสตร์ไม่อาจแสดงให้เห็นหน้าที่เหล่านี้ได้โดยกองแท้ ตัวอย่างเช่น คำสันธานหรือคำเชื่อม มี แล้ว ก็ แต่ หรือ เพราะ เป็นอาทิ ซึ่งการศึกษาโดยทั่วไปจะแสดงให้เห็นเพียงว่า คำเหล่านี้ใช้ในการเชื่อมข้อความเข้าด้วยกัน แต่เมื่อได้ศึกษาในระดับปริจเฉทแล้ว จะเห็นว่า คำเหล่านี้มิใช่มีหน้าที่เพียงเชื่อมข้อความเท่านั้น แต่มีหน้าที่เชื่อมโยงหน่วยย่อยในปริจเฉทเข้าด้วยกัน ทำให้ปริจเฉทมีความเป็นเอกภาพ โดยอาจเชื่อมโยงเนื้อความ แก่นความ ผลัด หน่วยย่อยในผลัด หรือวัจนกรรมในการสนทนาก็ได้ ทั้งยังมีหน้าที่อื่นๆ นอกเหนือไปจากการเชื่อมโยงความด้วย กล่าวคือ แสดงการดำเนินผลัด และแสดงเจตนาในการกล่าวหรือคำของผู้พูด ในขณะที่เดียวกัน รูปภาษาซึ่งผู้ที่ศึกษาในระดับวากยสัมพันธ์ได้มองข้ามไป เช่น ก็ เมื่อได้ศึกษาในระดับปริจเฉทแล้ว ก็พบว่าทำหน้าที่ในระดับปริจเฉทเช่นเดียวกับคำสันธานเหล่านั้นด้วย หรือคำลงท้าย : วัน นะ นะ ละ นี้ (๔) ลี เกอะ ก็มีไว้เพื่อแสดงค่าที่เสริมความหมายของประโยคที่ปรากฏร่วมเท่านั้น หากแต่ยังแสดงการคาดคะเนถึงสิ่งที่อยู่ในความนึกคิดของคู่สนทนา รวมทั้งผลที่ผู้พูดคาดหวังให้เกิดขึ้นหลังจากการกล่าวถึงข้อความนั้นจะส่งผลอย่างไรต่อสถานการณ์นั้นๆ ต่อไปด้วย เป็นต้น

ดังนั้น จึงอาจสรุปได้ว่า การศึกษาคำนี้ปริเจกในบทสนทนาแบบกันเองของผู้พูดในภาษาไทยกรุงเทพฯนี้ นอกจากจะแสดงระบบคำนี้ปริเจกในภาษาไทยกรุงเทพฯและการแสดงหน้าที่ของคำนี้ปริเจกเหล่านั้นแล้ว ยังแสดงให้เห็นว่า การศึกษาภาษาในระดับวากอสัมพันธ์หรืออรรถศาสตร์แต่เพียงอย่างเดียวนั้น ยังไม่อาจอธิบายการใช้งานของภาษาในสถานการณ์ที่เป็นจริงได้ชัดเจน นอกจากนี้ การศึกษานี้ยังสะท้อนให้เห็นถึงความเป็นระบบในภาษาคำได้กล่าวข้างต้นด้วย

9.3 ข้อเสนอแนะ

งานวิจัยนี้เป็นเพียงการศึกษาเบื้องต้นเพื่อแสดงภาพรวมกว้างๆของระบบคำนี้ปริเจกในภาษาไทยกรุงเทพฯโดยศึกษาจากข้อมูลการสนทนาที่เกิดขึ้นจริง ทำให้เห็นหน้าที่ในปริเจกของคำนี้ปริเจกภายใต้กรอบทฤษฎีของ Schifffrin (1987) ดังนั้น จึงอาจจะต้องมีคำถามที่เกี่ยวกับคำนี้ปริเจกในภาษาไทยซึ่งงานวิจัยยังไม่ครอบคลุมถึง และควรค่าแก่การศึกษาค้นคว้าอย่างลึกซึ้งต่อไป ดังจะแสดงโดยสังเขปต่อไปนี้

1) ความแตกต่างระหว่างรูปแปรของคำนี้ปริเจกเดียวกันจะมีผลอย่างไรต่อการกล่าวถึงคำหรือไม่ ผู้ที่สนใจศึกษาคำนี้ปริเจกอาจจะเลือกศึกษาคำนี้ปริเจกรูปใดรูปหนึ่งโดยเฉพาะ เพื่อวิเคราะห์ว่ารูปแปรที่แตกต่างกันไปแสดงความแตกต่างในการกล่าวถึงคำหรือไม่อย่างไร และมีปัจจัยอะไรบ้างหรือไม่ที่กำหนดการแปรไปของรูปแปรเหล่านั้น ดังที่ ปัทมา วสวานนท์ (2540) ได้ทำการศึกษาคำนี้ปริเจก"นะ"ในภาษาไทยกรุงเทพฯ เป็นต้น

2) ความหมายอ้างอิง (referential meaning) ของรูปคำ มีความสัมพันธ์กับหน้าที่อย่างไรหรือไม่ จากการที่ได้สังเกตเห็นว่าคำนี้ปริเจกหลายคำนี้เป็นรูปคำที่มีความหมายอ้างอิง เช่น รู้เปล่า ซึ่งมาจากรูปคำกริยา"รู้" และคำแสดงคำถาม"หรือเปล่า" หรือ เข้า (๕) ที่แสดงการส่งผลัด ซึ่งมีรูปเหมือนคำ"เข้า"ที่ใช้ในการส่งของให้ผู้อื่น เช่นนี้เป็นต้น ผู้ที่สนใจก็อาจจะนำคำนี้ปริเจกประเภทนี้มาศึกษาในแง่ของทฤษฎีการมาเป็นคำไวพจน์

(grammaticalization) ได้ เพื่ออธิบายกระบวนการซึ่งคำที่มีความหมายอ้างอิงเหล่านี้ ได้กลายมาเป็นดัชนีปริจเจก และศึกษาว่าความหมายเดิมของรูปคำนั้นมีผลอย่างไรหรือไม่ ต่อการแสดงให้เห็นที่ในปริจเจก ทั้งยังอาจแสดงให้เห็นแนวโน้มของรูปคำอื่นๆ ที่อาจกลายมาเป็นดัชนีปริจเจกได้ด้วย

3) ตำแหน่งในการปรากฏของดัชนีปริจเจกมีความสัมพันธ์อย่างไรหรือไม่กับการแสดงหน้าที่ในปริจเจก จากการศึกษาตำแหน่งในการปรากฏ จะเห็นว่า ดัชนีปริจเจกซึ่งมีหน้าที่ในระนาบหนึ่งๆ มักมีตำแหน่งในการปรากฏที่สอดคล้องกัน เช่น ดัชนีปริจเจกแสดงสถานะของเนื้อหาจะปรากฏหลังอนุภาค ดัชนีปริจเจกแสดงบทบาทของผู้พูดมักจะปรากฏตามลำดับเป็นหน่วยย่อยอันผลิตหรือเป็นผลิตได้ เป็นต้น จึงเป็นที่น่าสนใจว่าตำแหน่งในการปรากฏนั้น มีผลต่อการแสดงหน้าที่ในระนาบใดๆหรือไม่ หรือหน้าที่ที่ดัชนีปริจเจกแสดงเป็นปัจจัยในการกำหนดการปรากฏของดัชนีปริจเจกนั้นๆ อย่างไรหรือไม่

4) การศึกษาดัชนีปริจเจกในสถานการณ์การสื่อสารอื่นๆ นอกเหนือไปจากสถานการณ์สนทนาแบบกันเอง หรือมันส์ในการสนทนาแบบกันเองซึ่งใช้ข้อมูลที่มีความฮาวมากขึ้น จะให้ผลการศึกษาที่แตกต่างกันหรือไม่ มากน้อยเพียงใด

การได้ศึกษาข้อมูลจากสถานการณ์การสื่อสารที่แตกต่างกันไป มีระดับของความเป็นทางการในการสื่อสารแตกต่างกันไป หรือจากข้อมูลการสนทนาที่มีความฮาวมากขึ้น อาจทำให้พบดัชนีปริจเจกในภาษาไทยเพิ่มขึ้น และอาจแสดงให้เห็นการจำแนกหน้าที่ใหม่ๆ ในระนาบต่างๆ ของปริจเจกได้ ซึ่งก็จะช่วยให้เห็นระบบดัชนีปริจเจกในภาษาไทยกรุงเทพฯ ชัดเจนยิ่งขึ้น

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย